

Niedoceniane a potrzebne: edytorstwo literatury dla dzieci i młodzieży

Tematem przewodnim prezentowanego numeru „Sztuki Edycji” jest edytorstwo literatury dla dzieci i młodzieży. Należy podkreślić, że oferta wydawnicza skierowana do młodego odbiorcy jest dziś liczna i zróżnicowana. Potwierdzeniem są liczby obrazujące rozwój tego sektora rynku książki w Polsce. Otóż według danych Biblioteki Narodowej (*Ruch wydawniczy w liczbach*) w 1991 roku ukazało się prawie 500 tytułów dla dzieci i młodzieży, w 2000 roku było ich ok. 800, a w 2019 roku ok. 4,4 tys. (łącznie z komiksami). Jak wynika z badań prowadzonych przez Bibliotekę Analiz (*Rynek książki w Polsce*), publikowanie książek literackich dla młodego odbiorcy staje się coraz bardziej dochodowe. Warto jeszcze przypomnieć, że tego typu publikacje są dziś dostępne w wielu miejscach. Nie tylko w księgarniach stacjonarnych i internetowych czy kioskach, ale także w różnych sieciach sklepów wielobranżowych, a nawet – na stacjach benzynowych.

Mimo rozwoju tej części rynku wydawniczego (na ziemiach polskich od ok. 200 lat) problematyka edytorstwa literatury dla dzieci i młodzieży nie cieszyła i nie cieszy się zbyt dużym zainteresowaniem badaczy. Taki stan rzeczy może wynikać ze statusu literatury dla młodego odbiorcy w naukowej (szczególnie literaturoznawczej) refleksji, gdzie wciąż dość powszechne jest myślenie o tej twórczości jako „niższej”, „mniej artystycznej” i niewymagającej pogłębionych badań. Tymczasem autorzy zgromadzonych tu artykułów, studiów i komentarzy do źródeł ukazują, jak ważne i zarazem interesujące

są zagadnienia dotyczące szeroko rozumianego edytorstwa piśmiennictwa (zwłaszcza literackiego) adresowanego do dzieci i młodzieży.

Czytelnicy nowego numeru „Sztuki Edycji” znajdą w nim treści związane przede wszystkim z kilkoma obszarami. Pierwszym zagadnieniem jest estetyka książki: teksty Elżbiety Jamróz-Stolarskiej, Elżbiety Zarych oraz Natalii Paprockiej i Agnieszki Wandel. Drugi obszar tematyczny to edytorstwo lektur szkolnych: teksty Alberta Walczaka i Magdaleny Bizior-Dombrowskiej. Trzeci obejmuje edycje utworów dla dzieci funkcjonujące raczej poza kanonem szkolnym: teksty Marcina Lutomińskiego, Zbigniewa Chojnowskiego i Bożeny Hojki. Czwarty krąg zagadnień to wybrane, osobne zjawiska dawne i współczesnego rynku wydawniczego: teksty Katarzyny Barcik, Anny Raczyńskiej, Janusza Kosteckiego i Małgorzaty Rowickiej oraz Justyny Zyśk. Piątym obszarem tematycznym są namysł i propozycje dotyczące edycji źródeł archiwalnych związanych z literaturą dla młodego odbiorcy: teksty Justyny Staroń i Macieja Wróblewskiego. Oczywiście, zarysowane tu kręgi zagadnień nie funkcjonują w izolacji, a wprost przeciwnie – zazębiają się i nierzadko przenikają.

Tradycyjnie w numerze „Sztuki Edycji” jest także miejsce na inne zagadnienia edytorskie, niezwiązane z tematem przewodnim, które również mogą okazać się inspirujące zwłaszcza dla bibliologów, edytorów i historyków literatury. Tym razem są to teksty poświęcone rękopisowi *Pieruszej Szopki Reflektora* (Justyna Teterwak, Aleksander Wójtowicz), wizualnym i perswazyjnym aspektom druków ulotnych z lat 1918–1939 (Marcin Poprawa), a także rozmaitym tekstom kultury w ujęciu Antoniego Czyża (Krzysztof Obremski).

Marcin Lutomiński